

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1961-1962.

10 JULI 1962.

WETSVOORSTEL

betreffende de verhoging van het pensioen
der vrije verzekerden en der zelfstandigen.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE MIDDENSTAND (1)

UITGEBRACHT DOOR DE HEER GOEMAN.

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor de Middenstand heeft gedurende drie vergaderingen het wetsvoorstel onderzocht dat door de Heer Van den Daele op 20 juni 1961 werd ingediend en waarbij werd voorgesteld:

1°) Het minimumpensioen voor zelfstandigen en vrij-verzekerden te brengen op:

- 26.000 frank voor de gehuwden;
- 17.333 frank voor de alleenstaanden;
- 13.000 frank voor de weduwen;

2°) Deze bedragen te koppelen aan het indexcijfer, met schijven van 2,5 %;

3°) De noodzakelijke bijdrageverhoging te laten bepalen door de Koning.

(1) Samenstelling van de Commissie:

Voorzitter: de heer Eeckman.

A. — Leden: de heren Charpentier, Eeckman, Goeman, Hermans, Lebas, Moriau, Olislaeger, Tanghe, Van den Boeynants, Van Hamme, Verbaanderd. — Baccus, Boeykens, Boutet, Breyné, Collart (M.), Cudell, Massart, Peeters (J.), Sebrechts, Van Heupen. — Boey, Jeune-homme.

B. — Plaatsvervangers: Mevr. Craeybeckx-Orij, de heren Lavens, Lenoir, Servais, Mevr. Van Daele-Huys, de heren Van Lindt, — Chalmet, Christiaenssens, De Pauw, Mevr. Fontaine-Borguet, de heren Van Winghe. — D'haeseleer.

Zie:

90 (B. Z. 1961):

— N° 1: Wetsvoorstel.

Chambre des Représentants

SESSION 1961-1962.

10 JUILLET 1962.

PROPOSITION DE LOI

relative à l'augmentation de la pension
des assurés libres et des travailleurs indépendants.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES CLASSES MOYENNES (1)

PAR M. GOEMAN.

MESDAMES, MESSIEURS,

La Commission des Classes moyennes a examiné au cours de trois séances la proposition de loi déposée par M. Van den Daele le 20 juin 1961 et proposant:

1°) de porter la pension minimum des travailleurs indépendants et des assurés libres à:

- 26.000 francs pour les bénéficiaires mariés;
- 17.333 francs pour les bénéficiaires isolés;
- 13.000 francs pour les veuves;

2°) d'adapter cette pension aux fluctuations de l'indice des prix, par tranches de 2,5 %.

3°) de laisser au Roi le soin de fixer le relèvement de cotisation nécessaire.

(1) Composition de la Commission:

Président: M. Eeckman.

A. — Membres: MM. Charpentier, Eeckman, Goeman, Hermans, Lebas, Moriau, Olislaeger, Tanghe, Van den Boeynants, Van Hamme, Verbaanderd. — Baccus, Boeykens, Boutet, Breyné, Collart (M.), Cudell, Massart, Peeters (J.), Sebrechts, Van Heupen. — Boey, Jeune-homme.

B. — Suppléants: Mme Craeybeckx-Orij, MM. Lavens, Lenoir, Servais, Mme Van Daele-Huys, MM. Van Lindt. — Chalmet, Christiaenssens, De Pauw, Mme Fontaine-Borguet, MM. Van Winghe. — D'haeseleer.

Voir:

90 (S. E. 1961):

— N° 1: Proposition de loi.

I. — Uiteenzetting van de heer Minister.

A. — *Vergelijking van de evolutie in de sektor Pensioenen.*

Voor de verplichte verzekering tegen ouderdom en vroegtijdige dood moeten wij terugkeren tot de Algemene Pensioenwet van 10 december 1924, die op 1 januari 1926 in werking trad.

Deze wet werd algemeen genoemd omdat zij aan iedereen, zowel aan de verplicht-verzekerde als aan alle vrij-verzekerden dezelfde voordelen verleende door de staatsbijdrage en de rentetoeslag.

De eerste belangrijke discriminatie tussen het stelsel voor verplicht-verzekerden en het stelsel voor vrij-verzekerden kwam tot uiting bij de wet van 15 december 1937, waardoor aan de verplicht-verzekerden de rentetoeslag werd toegekend zonder onderzoek naar de bestaansmiddelen. De vrij-verzekerden daarentegen konden van dit voordeel alleen genieten na onderzoek naar hun bestaansmiddelen, onderzoek dat streng werd doorgevoerd.

Door de besluitwet van 30 december 1944 tot invoering van de maatschappelijke zekerheid, werd een pensioensbijdrage ingevoerd die evenredig was aan het loon en waarin de werkgever en de werknemer elk voor een deel moesten tussenkomen. Deze bijdragen waren bestemd voor het uitkeren van een aanvullend pensioen naast de hogergenoemde rentetoeslag; ingevolge het toekennen van deze toeslag op grond van een repartitiesysteem had de pensioenwet definitief haar algemeen karakter verloren doordat de vrij-verzekerden onvermijdelijk buiten deze verdeling bleven.

Het bedrag van dit aanvullend pensioen werd ook nog verhoogd door een uitzonderlijke vergoeding die huishoudelijke wederuitrusting werd genoemd en die door de Staat werd gedragen van 1 januari 1949 af.

Voor de zelfstandigen echter, bleef het stelsel van de wet van 1924 in feite ongewijzigd tot de wet van 1954 in werking trad. Toen werd het pensioenbedrag verhoogd, werden de toekenningsvoorwaarden verruimd en werd ook de solidariteitsbijdrage ingevoerd.

Tenslotte bracht de wet van 30 juni 1956, vervangen door de wet van 28 maart 1960, voor de zelfstandigen een eigen pensioenstelsel waarin de Staat in evenredigheid evenveel tussenkwam als in het stelsel van de loontrekkenden; en hiermede werd het eindpunt bereikt van een evolutie die ging van de vrijwillige naar de verplichte verzekering via de gesubsidieerde vrijheid.

Het pensioenstelsel van de zelfstandigen bevindt zich ongetwijfeld nog in een beginstadium. Het zoekt zijn weg... en het is juist dat men op enkele jaren tijd van een stelsel van forfaitaire bijdrage — geruime tijd heeft men daarvan een beginsel gemaakt — overging naar een stelsel waar de bijdrage berekend werd op het inkomen en intussen had men nog het compromis van de wet van 1956.

Men moet nochtans erkennen dat sedert de algemene wet van 1924 die een zelfde rentetoeslag voorzag voor alle vrij-verzekerden (zowel loontrekkenden als niet-loontrekkenden), de zelfstandigen ver ten achter gebleven zijn omwille van de verschillende ontwikkeling van de pensioenstelsels.

Het volstaat de cijfers te vergelijken: de zelfstandigen genieten een gezinspensioen van 21.000 frank op 65-jarige leeftijd en sinds oktober 1961 bedraagt het maximumpensioen voor een vrijverzekerde 23.700 frank. Voor de gehuwde arbeiders werd inmiddels het minimumpensioen verhoogd tot 40.000 frank en voor bedienden tot 53.333 frank.

I. — Exposé du Ministre.

A. — *Aperçu de l'évolution dans le secteur des Pensions.*

En ce qui concerne l'assurance obligatoire en vue de la vieillesse et du décès prématuré, il nous faut remonter à la loi générale relative aux pensions du 10 décembre 1924, entrée en vigueur le 1er janvier 1926.

Cette loi fut qualifiée de « générale », parce qu'elle octroyait à chacun, tant aux assurés obligatoires qu'à tous les assurés libres, des avantages identiques en matière d'intervention de l'Etat et de majoration de rente de vieillesse.

La première discrimination importante entre le régime des assurés obligatoires et le régime des assurés libres apparut dans la loi du 15 décembre 1937, octroyant aux assurés obligatoires une majoration de pension sans enquête sur les ressources. Les assurés libres, par contre, ne furent admis à jouir de cet avantage qu'après enquête sur leurs ressources, enquête d'ailleurs sévère.

L'arrêté-loi du 30 décembre 1944 instaurant la sécurité sociale, établit une cotisation pour la pension proportionnelle au salaire et à laquelle devaient contribuer, chacun en partie, l'employeur et le travailleur. Lesdites cotisations étaient destinées à assurer le paiement d'un complément de pension, indépendamment de la majoration de pension précitée. Par suite de l'octroi de cette majoration sur la base d'un système de répartition, la loi sur les pensions avait définitivement perdu son caractère général, les assurés libres ne pouvant évidemment pas intervenir dans cette répartition.

Le montant de ce complément de pension fut encore majoré d'une indemnité exceptionnelle, dénommée de réquipement ménager, supportée par l'Etat à partir du 1er janvier 1949.

Mais pour les travailleurs indépendants, le régime de la loi de 1924 est resté pratiquement inchangé jusqu'à l'entrée en vigueur de la loi de 1954. A ce moment, a été majoré, le montant de la pension, ont été élargies les conditions d'octroi et la cotisation de solidarité fut instaurée.

Enfin, la loi du 30 juin 1956, remplacée par la loi du 28 mars 1960, a doté les indépendants d'un régime de pension propre au financement duquel l'Etat contribuait dans une même proportion qu'à celui du régime pour salariés; ceci mit le point final à une évolution qui, partant de l'assurance libre et passant par un régime de liberté subsidiee, aboutit à l'assurance obligatoire.

Le régime de pension des travailleurs indépendants se trouve certes encore à un stade de ce but. Il cherche sa voie et il est exact qu'on est passé en l'espace de quelques années, d'un système de cotisations forfaitaires — longtemps considéré comme une question de principe — à un régime où la cotisation était calculée en fonction des revenus, et dans l'intervalle se situe en outre le compromis réalisé par la loi de 1956.

Il faut cependant reconnaître que depuis la loi générale de 1924 prévoyant une majoration de rente identique en faveur de tous les assurés libres (tant salariés que non salariés), les travailleurs indépendants ont été bien distancés à cause de l'évolution différente des régimes de pension.

Il suffit de comparer les chiffres: les travailleurs indépendants bénéficient par ménage d'une pension de 21.000 francs à l'âge de 65 ans et, depuis octobre 1961, la pension maximum pour un assuré libre se monte à 23.700 francs. Dans l'intervalle, la pension minimum des ouvriers mariés a été portée à 40.000 francs, et celle des employés à 53.333 francs.

Hieruit blijkt zeer duidelijk, en de Regering is er zich ten volle van bewust, dat het pensioenstelsel der zelfstandigen niet buiten de sociale evolutie kan blijven staan en dat wij daarenboven in een periode gekomen zijn waar elke stagnatie ondenkbaar is.

B. — *Nieuwe Regeringsinitiatieven.*

Derhalve werden door de Regering volgende initiatieven genomen :

1°) Koninklijk besluit van 9 maart 1962 tot oprichting van een werkgroep belast met de studie van het sociaal statuut van de zelfstandigen en het ministerieel besluit van 12 maart 1962 houdende benoeming van de voorzitter, de leden en de verslaggevers van deze werkgroep.

De opdracht van deze werkgroep omvat :

a) Nagaan in welke mate de huidige sociale wetgeving die betrekking heeft op de zelfstandigen (pensioen, ziekteverzekering, kinderbijslag), beantwoordt aan de sociale noden;

b) De maatregelen voorstellen die zich, na dit onderzoek, opdringen om de huidige sociale wetgeving te verbeteren en aan te passen en aldus te komen tot een sociaal statuut voor zelfstandigen.

c) De middelen zoeken om tot een gecoördineerde werking te komen van de verschillende diensten en instellingen, die deelnemen aan het beheer van de onderscheiden takken van de sociale wetgeving voor zelfstandigen.

Volgens de wens van de Regering zal deze werkgroep tegen 1 augustus 1962 met de eerste besluiten moeten klaar komen.

2°) Koninklijk besluit van 23 maart 1962 tot oprichting van een Studiecommissie inzake rust- en overlevingspensioenen.

Deze commissie werd belast met de studie van de maatregelen met het oog op de aanpassing en de vereenvoudiging van de verschillende pensioenregelingen, in functie onder meer, van een eventueel ten laste nemen door het Rijk van een algemeen basispensioen, van de aanmoediging tot het verrichten van arbeid na de normale pensioengerechtigde leeftijd, van de toekenning van een vervroegd volledig pensioen aan sommige categorieën van werknemers die niet meer in staat zijn hun loopbaan voort te zetten, van de éénmaking der regelen betreffende het voordeel van het genot van een rust- of overlevingspensioen en van een winstgevend bedrijf.

C. — *Besluit.*

Het ligt in de bedoeling van de Regering, zo vervolgt de Minister, onmiddellijk na het parlementair reces, een wetsontwerp in te dienen tot aanpassing en verbetering van het stelsel voor de pensioenen der zelfstandigen.

Om deze redenen verzoekt de Minister de Commissieleden het wetsvoorstel van de heer Van den Daele niet te aanvaarden.

II. — *Algemene bespreking.*

Verschillende Commissieleden betreuren dat de zelfstandigen nog zolang dienen te wachten om enige verbetering aan hun pensioenbedrag te zien aanbrengen.

Il en résulte très clairement, et le Gouvernement s'en rend parfaitement compte, que le régime de pension des travailleurs indépendants ne peut plus se soustraire à l'influence de l'évolution sociale et que nous sommes en outre arrivés à une époque où toute stagnation est devenue inconcevable.

B. — *Nouvelles initiatives gouvernementales.*

C'est pourquoi le Gouvernement a pris les initiatives suivantes :

1°) Arrêté royal du 9 mars 1962 portant création d'un groupe de travail chargé de l'étude du statut social des travailleurs indépendants et l'arrêté ministériel du 12 mars 1962 portant nomination du président, des membres et des rapporteurs du groupe de travail en question.

Ce groupe de travail a pour mission :

a) d'analyser dans quelle mesure la législation sociale actuelle relative aux travailleurs indépendants (pension, assurance-maladie, allocations familiales) répond aux besoins sociaux;

b) de proposer les mesures qui, après cette enquête, s'imposent, en vue de l'amélioration et de l'adaptation de l'actuelle législation sociale afin d'arriver ainsi à la réalisation d'un statut social des travailleurs indépendants;

c) de rechercher les moyens de nature à assurer un fonctionnement coordonné des différents services et institutions, qui participent à la gestion des différentes branches de la législation sociale en faveur des travailleurs indépendants.

Le Gouvernement désire que ce groupe de travail puisse déposer ses premières conclusions vers le 1er août 1962.

2°) Arrêté royal du 23 mars 1962 créant une Commission d'étude en matière de pensions de retraite et de survie.

Cette Commission a été chargée d'étudier les mesures en vue de l'adaptation et de la simplification des différents régimes de pension, en fonction notamment d'une prise en charge éventuelle par l'État d'une pension de base générale, de l'encouragement au travail après l'âge normal de la pension, de l'octroi d'une pension complète anticipée à certaines catégories de travailleurs qui ne sont plus aptes à poursuivre leur carrière, de l'unification des règles visant le bénéfice d'une pension de retraite et de survie et d'une profession lucrative.

C. — *Conclusion.*

Le Ministre poursuit que le Gouvernement à l'intention de déposer, immédiatement après les vacances parlementaires, un projet de loi adaptant et améliorant le régime des pensions des travailleurs indépendants.

Pour cette raison, le Ministre invite les membres de la Commission à ne pas adopter la proposition de loi de M. Van den Daele.

II. — *Discussion générale.*

Plusieurs membres regrettent que les travailleurs indépendants devront attendre encore si longtemps avant qu'une amélioration ne soit apportée au taux de leur pension.

Bij twee opeenvolgende verhogingen van het pensioen der loontrekkenden is een gelijkwaardig voordeel voor zelfstandigen uitgebleven.

Een lid beweert dat er geen enkele reden is voor een dergelijke discriminatie te meer daar er hier geen sprake kan zijn van een politiek probleem gezien alle partijen, zonder onderscheid, een verhoging van de pensioenen voor de zelfstandigen in hun kiesprogramma hadden opgenomen.

Andere leden vragen de Minister er voor te waken dat de opgerichte werkgroep uiterlijk op 1 augustus 1962 zijn besluiten zou indienen.

Een lid verklaart geen vertrouwen te hebben in de regeringsbelofte. De geplande timing wordt naar zijn mening zeer zelden geëerbiedigd en het schijnt voor hem een onmogelijkheid te zijn dat het regeringsontwerp nog voor 31 december 1962 zou worden aangenomen... Zelfs in de gunstigste veronderstelling dat de timing wel wordt in acht genomen, zal er nog een zeker aantal maanden verlopen vooraleer de wet kan worden toegepast en vooraleer aan de zelfstandigen voldoening kan worden geschonken.

Een ander lid stelt voor, in afwachting van de eventuele inwerkingtreding van het regeringsontwerp in 1963, zoals beloofd door de minister, het voorstel van de Heer Van den Daele te aanvaarden als overgangsstelsel. Hierdoor zou aan de opgerichte werkgroep de gelegenheid worden verschaft in een rustiger tempo verder te werken en zou tevens aan de rechtmatige verzuchtingen van de zelfstandigen gedeeltelijk en tijdelijk een oplossing worden gegeven.

De Heer Minister antwoordt dat het wetsvoorstel de financiële middelen niet aanduidt waarmee de verhoging van het pensioen zal gefinancierd worden. De nieuwe middelen dienen gevonden in een aanpassing van de Staatstussenkomst of (en) van de bijdragen. Als men rekening houdt met het feit dat het verleden een last van meer dan 3 miljard laat en dat de huidige wet een jaarlijks thesaurietekort laat van ongeveer 240 miljoen, dan is het klaar dat het hier niet opgaat fragmentaire oplossingen voor te stellen. Een grondig ingrijpen is noodzakelijk. Hierbij mag niet uit het oog verloren worden dat de recente pensioenverhoging voor de arbeiders, waarop de indiener van het voorstel zich steunt, hoofdzakelijk gefinancierd wordt door een verhoging van de werkgevers- en werknemersbijdragen.

In het kader van een algemene herziening van het pensioenstelsel der zelfstandigen zal moeten getracht worden om, gelet op de aard van de sociale groep der zelfstandigen, een billijke verhouding te brengen tussen de persoonlijke inspanning en de Staatstussenkomst.

Vervolgens geeft de Minister op een synthetische wijze de vergelijking van de huidige toestand met deze vooropgesteld in het wetsvoorstel :

A. Rustpensioen :

	Thans	Voorstel Van den Daele
a) gezin :	—	—
65 jaar	21.000	26.000
66 jaar	—	—
67 jaar	—	—
b) alleenstaande (mannen) :		
65 jaar	14.000	17.333
66 jaar	15.300	—
67 jaar	16.600	—

Lors de deux relèvements successifs de la pension des salariés, un avantage équivalent n'a pas été octroyé aux travailleurs indépendants.

Un membre affirme que rien ne justifie une telle discrimination, d'autant plus qu'il ne s'agit pas, en l'occurrence, d'un problème politique, tous les partis, indistinctement, ayant inscrit dans leur programme électoral un relèvement des pensions en faveur des travailleurs indépendants.

D'autres membres demandent au Ministre de veiller à ce que le groupe de travail constitué dépose au plus tard le 1er août 1962 ses conclusions.

Un membre déclare n'avoir aucune confiance dans la promesse gouvernementale. Les prévisions ne sont que rarement observées, estime-t-il, et il lui semble impossible que le projet du Gouvernement puisse être adopté encore avant le 31 décembre 1962. Même dans l'hypothèse la plus favorable, c'est-à-dire si le calendrier est observé, un certain nombre de mois s'écouleront encore avant que la loi ne puisse entrer en application et que satisfaction soit donnée aux travailleurs indépendants.

En attendant l'entrée en vigueur éventuelle du projet gouvernemental en 1963 — ainsi que promis par le Ministre —, un autre membre propose l'adoption de la proposition de M. Van den Daele à titre de régime transitoire. De la sorte, le groupe de travail constitué aurait la possibilité de travailler plus à son aise, tandis que les aspirations légitimes des travailleurs indépendants recevraient provisoirement une solution partielle.

M. le Ministre répond que la proposition de loi n'indique pas les ressources financières nécessaires au financement du relèvement des pensions. Il s'agit de trouver de nouvelles ressources dans une adaptation de la contribution de l'Etat ou (et) dans une majoration des cotisations. Compte tenu du fait qu'il subsiste une charge ancienne de plus de 3 milliards et que la loi actuelle entraîne un déficit de trésorerie d'environ 240 millions, il est évident qu'il ne peut être question, en l'occurrence, de proposer des solutions fragmentaires. Une mesure radicale est nécessaire. Et à cette occasion il ne peut être perdu de vue que le relèvement récent de la pension des ouvriers, invoqué par l'auteur de la proposition, est financé, en ordre principal, par un relèvement des cotisations patronales et de celles des travailleurs.

Dans le cadre d'une révision générale du régime de pension des travailleurs indépendants, il faudra tenter de réaliser un juste équilibre entre l'effort personnel et l'intervention de l'Etat, compte tenu du caractère spécial du groupe social des travailleurs indépendants.

Ensuite, le Ministre établit une comparaison succincte entre la situation actuelle et celle préconisée dans la proposition de loi :

A. Pension de retraite :

	Actuellement	Proposition Van den Daele
a) ménage :	—	—
65 ans	21.000	26.000
66 ans	—	—
67 ans	—	—
b) isolé (hommes) :		
65 ans	14.000	17.333
66 ans	15.300	—
67 ans	16.600	—

	Thans	Voorstel Van den Daele
c) alleenstaande (vrouwen) :	—	—
60 jaar	14.000	17.333
61 jaar	15.300	—
62 jaar	16.600	—

B. Overlevingspensioen :

a) weduwen :

min dan 65 jaar 10.500 13.000

b) weduwen :

65 jaar en meer 14.000 14.000

Op basis van de verbintenissen van maart 1962 doet de toestand, wat betreft de sociale uitgaven zich als volgt voor :

A. Rustpensioen :

a) gezin :

57.124 gerechtigden 893.637.376 frank

b) alleenstaande (mannen) :

35.680 gerechtigden 399.717.201 frank

c) alleenstaande (vrouwen) :

13.297 gerechtigden 198.726.787 frank

1.492.081.364 frank

B. Overlevingspensioenen :

48.508 gerechtigden 639.306.818 frank

C. Rust- en overlevingspensioen 144.540.077 frank

Het globaal bedrag der verbintenissen is, dus ongeveer 2.276 miljoen.

Rekening houdend met de nog af te handelen dossiers en de daaruit voortvloeiende toekenning van pensioenen met terugwerkende kracht mag de jaarlijkse uitgave geraamd worden op 2.315 miljoen.

De Minister merkt nog op dat het voorstel de mogelijkheid afschaft een verhoogd pensioen te bekomen door de ingenottreding van het rustpensioen één of twee jaar uit te stellen. De onmiddellijke financiële weerslag daarvan is gering.

Er mag echter niet uit het oog verloren worden dat de verkregen rechten normaal zouden moeten geërbiedigd worden.

Inderdaad, men zou moeilijk kunnen aannemen dat :

1°) A — die een pensioen genoot vanaf 65 jaar,

2°) B — die een jaar wachtte en

3°) C — die twee jaar wachtte

vanaf een bepaald ogenblik juist hetzelfde pensioenbedrag zouden ontvangen.

De financiële weerslag van het wetsvoorstel Van den Daele kan op ongeveer 400 miljoen worden geraamd.

	Actuellement	Proposition Van den Daele
c) isolée (femmes) :	—	—
60 ans	14.000	17.333
61 ans	15.300	—
62 ans	16.600	—

B. Pension de survie :

a) veuves :

moins de 65 ans 10.500 13.000

b) veuves :

65 ans et plus ... 14.000 14.000

Sur la base des engagements de mars 1962, la situation, se présente comme suit en ce qui concerne les dépenses sociales :

A. Pension de retraite :

a) ménage :

57.124 bénéficiaires 893.637.376 francs

b) isolés (hommes) :

35.680 bénéficiaires 399.717.201 francs

c) isolés (femmes) :

13.297 bénéficiaires 198.726.787 francs

1.492.081.364 francs

B. Pension de survie :

48.508 bénéficiaires 639.306.818 francs

C. Pension de retraite et de survie 144.540.077 francs

Le montant global des engagements s'élève donc à environ 2.276 millions.

Compte tenu des dossiers restant à liquider et de l'octroi des pensions à en résulter, avec effet rétroactif, la dépense annuelle peut être évaluée à 2.315 millions.

Le Ministre fait observer encore que la proposition supprime la possibilité d'obtenir une pension majorée au cas où l'entrée en jouissance de la pension de retraite serait différée d'un ou de deux ans. L'incidence financière immédiate en est minime.

Il ne peut toutefois pas être perdu de vue que les droits acquis devraient normalement être respectés.

En effet, il serait difficilement admissible que :

1°) A, bénéficiant d'une pension à partir de 65 ans;

2°) B, qui a attendu pendant une année, et

3°) C, qui a attendu pendant deux ans,

reçoivent à partir d'un moment donné, exactement la même pension.

L'incidence financière de la proposition de loi de M. Van den Daele peut être évaluée à quelque 400 millions de francs.

Bij de berekening van deze financiële weerslag werd rekening gehouden :

1°) met de verhoging van de pensioenen die de huidige gerechtigden genieten;

2°) met het feit dat een verhoging van het pensioen een verhoging van het aantal gerechtigden en een verhoging van de gedeeltelijke pensioenen meebrengt.

Inderdaad, wat het gezinspensioen betreft, is in de huidige stand van de wetgeving van pensioen uitgesloten hij die over $21.000 + 12.500 = 33.500$ frank inkomsten beschikt. Volgens het voorstel : $26.000 + 12.500 = 38.500$ frank.

De Heer Van den Daele vestigt de aandacht op het feit dat in de Nederlandse tekst van zijn voorstel, bij artikel 2, het woord « minimum » vergeten is; men moet artikel 2 als volgt lezen : « Het jaarlijks *minimum* overlevingspensioen... » (zie de franse tekst).

Gezien deze tekstwijziging zou het voorstel, volgens raming, een totale supplementaire uitgave ten gevolge hebben van ongeveer 5.200.000 frank per jaar.

Een lid stelt voor het wetsvoorstel, dat als overgangsstelsel ongeveer 2.600.000 frank zou kosten voor een periode van zes maanden te aanvaarden en deze supplementaire uitgave te financieren door middel van een verhoging van de pensioenbijdragen.

De Minister vraagt aan de Commissieleden geen tijdelijke maatregel te nemen. Het is naar zijn mening gewenst nog enkele maanden geduld te oefenen om na advies van de werkgroep, in het kader van een regeringsontwerp, aan het probleem van het pensioenstelsel der zelfstandigen een harmonische en definitieve oplossing te geven.

Rekening houdend met het antwoord van de Minister heeft de Commissie het voorstel verworpen met 9 stemmen tegen 3 en 2 onthoudingen.

De Verslaggever,

E. GOEMAN.

De Voorzitter,

P. EECKMAN.

Pour le calcul de cette incidence, il a été tenu compte :

1°) de l'accroissement du montant de pension touché par les bénéficiaires actuels;

2°) du fait qu'une augmentation du taux de la pension entraînerait une augmentation du nombre des bénéficiaires, ainsi qu'une augmentation des pensions partielles.

En effet, la loi actuelle exclut du bénéfice de la pension de ménage les personnes disposant de revenus s'élevant au moins à $21.000 + 12.500$ francs = 33.500 francs (d'après la proposition : $26.000 + 12.500 = 38.500$ francs).

M. Van den Daele attire l'attention sur le fait qu'à l'article 2 du texte néerlandais de sa proposition, le mot « minimum » a été omis, l'article 2 est donc à lire comme suit : « Het jaarlijks *minimum* overlevingspensioen... » (voir le texte français).

Compte tenu de cette modification de texte, la proposition entraînerait, selon estimation, une dépense supplémentaire totale d'environ 5.200.000 francs par an.

Un membre propose d'accepter pour une période de six mois, la proposition de loi, qui, en tant que régime transitoire, coûterait environ 2 millions 600.000 francs, et de financer cette dépenses supplémentaire par un relèvement des cotisations pour la pension.

Le Ministre demande à la Commission de s'abstenir de prendre une mesure temporaire. A son avis, il vaudrait mieux de patienter encore quelques mois, afin de pouvoir donner, après avis du groupe de travail et dans le cadre du projet gouvernemental, une solution harmonieuse et définitive au problème que pose la pension des travailleurs indépendants.

Se rangeant à l'avis du Ministre, la Commission a rejeté la proposition par voix contre 3 et 2 abstentions.

Le Rapporteur,

E. GOEMAN

Le Président,

P. EECKMAN